

Damian Zimoń

Siedemdziesięciolecie Kościoła katowickiego

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 27-28, 5-6

1994-95

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SIEDEMDZIESIĘCIOLECIE KOŚCIOŁA KATOWICKIEGO

Diecezja Śląska, ustanowiona przez Piusa XI w 1925 r., została wyłoniona z dotychczasowej Archidiecezji Wrocławskiej. Bogata tradycja katolicka na tych ziemiach mogła odtąd rozwijać się w osobnej jednostce kościelnej. Kościół na Śląsku, który otrzymał jako pierwszego biskupa Augusta HLONDA, poderwał się z wielkim entuzjazmem do nowego życia w warunkach państwa polskiego. Wielu kapłanów przez całą drugą połowę XIX pełniło swoją posługę w języku polskim i rozwiało polską kulturę na tych ziemiach, które ówczesnie należały do państwa niemieckiego. Co więcej, trzy powstania śląskie i plebiscyt w 1921 r. ukazały w pełni aspiracje ludności narodowości polskiej, choć sporo Niemców mieszkało nadal w granicach Diecezji Śląskiej.

Drugi biskup śląski, Arkadiusz LISIECKI, przybył do Katowic w 1926 r. i stanął wobec wielkiego zadania budowy dalszych struktur diecezjalnych. Biskup Hlond zbyt krótko przebywał w Katowicach i nie mógł dokonać wszystkiego.

Biskup Lisiecki rządził diecezją zaledwie przez 4 lata. Dopiero bp Stanisław ADAMSKI w latach 1930—1967 ugruntował Kościół katowicki w jego strukturach, ale przede wszystkim przeprowadził go szczęśliwie przez okres II wojny światowej i przez początkowy okres Polski Ludowej. Wygnany dwa razy z diecezji razem ze swymi współpracownikami, zdołał uchronić Kościół katowicki przed rozbiciem, a nawet pogłębić jego apostołskie zaangażowanie zwłaszcza w okresie przedwojennym, rozwijając Akcję Katolicką. W ten sposób przygotował szeregi zaangażowanego laikatu, który po wojnie pomimo rozwiązania wszystkich związków katolickich sprawdził się w trosce o rozwój życia katolickiego na Śląsku.

Biskup Herbert BEDNORZ w okresie drugim Polski Ludowej ożywił duszpasterstwo w diecezji katowickiej i dostosował je do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych. Województwo katowickie za jego czasów rozwinęło się w sposób woluntarystyczny przemysł węglowy i hutniczy, co wiązało się z wielkim napływem ludności na teren diecezji z różnych stron Polski. Biskup Bednorz nie tylko chronił diecezję przed zaplanowaną laicyzacją państwa ateistycznego, ale inspirowany duchem Soboru Watykańskiego II, szukał także nowych dróg duszpasterskich. Brał udział we wszystkich sesjach soborowych. Podpisywał wszystkie jego dokumenty. Biskup Bednorz zwołał i szczęśliwie przeprowadził I Synod Diecezji Katowickiej oraz zaprosił Jana Pawła II do odwiedzenia Katowic w 1983 r.

Piątemu biskupowi katowickiemu przypadło rozpocząć swoją posługę w Kościele katowickim pod koniec trwania państwa totalitarnego i na początku rodzącej się demokracji. W okresie dziesięciolecia, od 1985 do 1995 r., można zaobserwować kontynuację wszystkich cennych inicjatyw z okresu poprzedniego i rozwinięcie programu duszpasterskiego nowej ewangelizacji przed Rokiem 2000 od narodzenia Chrystusa. II Synod Plenarny i II Wielka Nowenna mają prowadzić do uformowania nowej świadomości Kościoła i do moralnego odrodzenia wiernych w diecezjach, które w marcu 1992 roku na nowo ukształtował nowy podział administracyjny Kościoła. W ramach nowego podziału administracyjnego

Kościół w Polsce w marcu 1992 roku. Diecezja katowicka otrzymuje nowe granice, zostaje podniesiona do rangi arcybiskupstwa i powstaje metropolia katowicka. Jest to wyraz uznania ze strony Stolicy Apostolskiej dla żywej wiary ludu górnośląskiego. U progu roku dwutysięcznego, w siedemdziesięciolecie Kościoła Katowickiego, trzeba zaśpiewać Bogu Wszchemogącemu radosne dziękczynne TE DEUM.

Chcę także podziękować wszystkim Autorom jubileuszowego numeru Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych za ich artykuły i osobiste zaangażowanie. Trzeba nam wszystkim z bogatego, eklezjalnego dorobku naszych ojców, czerpać nowe światło na nowe czasy. Bóg zapłać Księdzu prof. drowi hab. Wincentemu Myszorowi za długoletnie redagowanie naukowego rocznika archidiecezji katowickiej. Dziękuję wszystkim jego Współpracownikom za opracowywanie tego periodyku. Dziękuję naszemu zasłużonemu Wydawnictwu św. Jacka, a także Cieszyńskiej Drukarni Wydawniczej i Drukarni Archidiecezjalnej w Katowicach.

Szczęść Boże!

Katowice, dn. 17 VIII 1994 r.

† Damian Zimoń, Abp
Metropolita katowicki